

כתר ארם צובא
The Aleppo Codex

כתר
ארם
צובא

THE ALEPPO CODEX

כתר ארם צובא

The Aleppo Codex is the most important existing manuscript of the Hebrew Bible. A bound volume of vellum leaves with writing on both sides, its text includes vocalization (nikud), cantillation (te'amim), and the Masorah, the traditional annotation to the biblical text. The importance of this codex, written in Tiberias more than a thousand years ago, lies first and foremost in the fact that it is the oldest known manuscript of the complete Bible, and also the most exact. It was written by the scribe Shlomo Ben Buya'a, while the vocalization and cantillation marks were added by the greatest of the Masorah scholars, Aharon Ben Asher. The Codex was kept for a time in Jerusalem and then brought to Cairo, where Maimonides consulted it when he compiled the halakhic rules governing the writing of Torah scrolls, and also referred to it when he was manually copying a Torah scroll in his own hand. In the late fourteenth century the Codex was transferred from Cairo to Aleppo, which identifies as the city of Aram Zova mentioned in the Bible. For centuries it was kept in an iron strongbox opened by two keys, held by two trustees. The box was kept in the ancient synagogue, in a grotto known as the "Cave of Elijah," under a veil of sanctity and mystery. For instance, anyone obliged by the community's court to

take an oath had to swear on the Codex. Aleppo's Jews believed that their community was blessed by the presence of the Codex, and that if it were ever removed disaster would befall them. For this reason, with very few exceptions, the rabbis of Aleppo prevented anyone from examining the manuscript, and for centuries few were allowed to see it. Following the UN resolution of November 29, 1947 calling for the establishment of a Jewish state in the land of Israel, violent protests broke out in Aleppo and Arab rioters caused damage to the Jewish quarter, especially to its synagogues. The Codex suffered damage, and the community's elders concealed it in various hiding places for about ten years until it was smuggled out of Aleppo to Turkey in 1957, and from there to Israel. Thanks to the efforts of Izhak Ben-Zvi, Israel's second president, the Codex was brought to Jerusalem and deposited in the Ben-Zvi Institute on January 24, 1958. Since then it has been the subject of much research, efforts have been made to bring it to public attention, and it has served as the basis for several editions of the Bible. The Aleppo Codex, which today contains 294 of its original 487 leaves, is today in the Israel Museum in Jerusalem, where it can be viewed in the museum's Shrine of the Book.

Deluxe Facsimile Edition With Box

מזהרות צילום מפוארת בקופסא

תבא אל קום בוחל קח
אשר על חבית ושכנא
הספרות אח בוא סוף חמו
אל חוק קדו קדו בעים
ובע דולו את דברי רב שקח
והיכ ששמע חמלך
חוק קדו ויקנע את בניו
ותבס בשק ובכא פת יתח
וישלח את אל קום אשר
על חבית ואת שכנא
הספרות את קני הכתום
מתכסום בשקום אל
ישעיהו בוא קמוץ הנביא
ויאמרו אלו ביה אמר
חוק קדו וויס צרה ותכחה
ונאצה חום חנה כו בא
בנים עד משבר וכח או
ללכה אלו ושמע יתח
אלו את דברי רב שקח

כח אמר יתח אל תירא
מפני הדברים אשר י
שמעת אשר גרפו געו
מלך אשר אותי הנע
נתן בורח ושמע שמועה
ושב אל ארצו וחפלתו
בחרב בארצו וישב
רב שקח ומצא את מלך
אשר מלחם על לבנה
כוי שמע בונסע מלכיש
וישמע על תרחק מלך
כוי שלאמר ויעא להלחם
אמר וישמע וישלח
מלאכים אל חוק קדו לאמר
פדת אמרו אל חוק קדו
מלך יהודה לאמר אל
ישאף אל חוק אשר אתה
כוי טחבן לאמר לא תנעו
ויושלם ביד מלך אשר

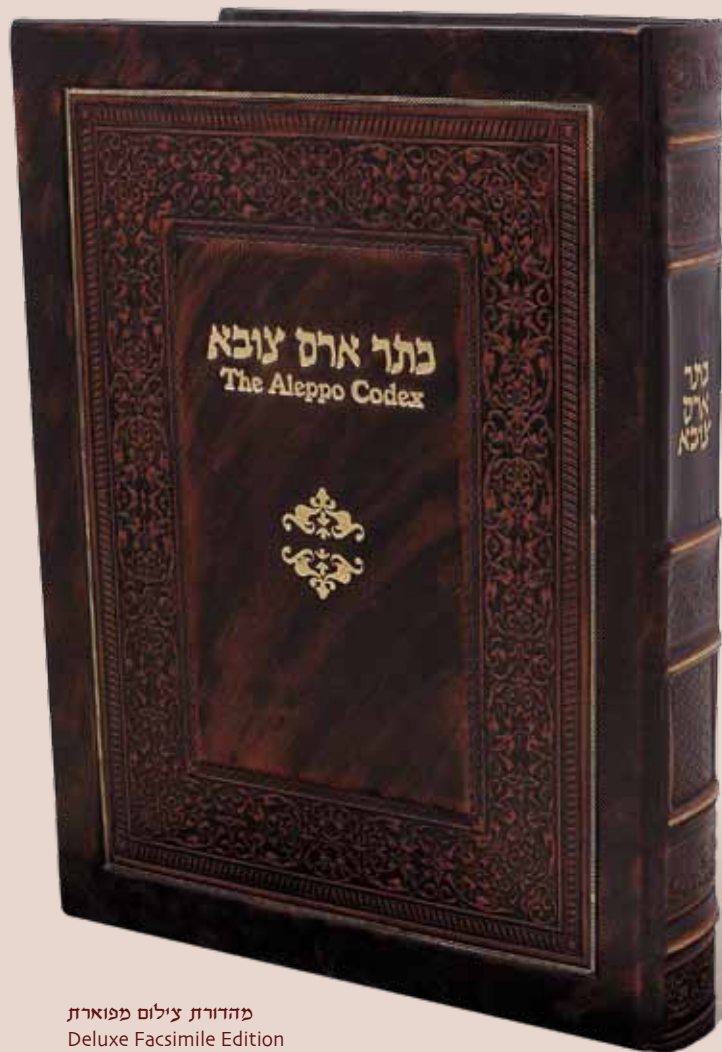
ועתה יתח חוק קדו את
הספרות מיד המלאכים
ויקראו ויעל בית יתח
ויפרשות חוק קדו לפני
יתח ותפל

חוק קדו אל יתח לאמר
יתח עבאת אלו ישראל
וישב חכמים אתה הוא
האלהים לבדך לכל ממלות
הארץ אתה עשית את
השמי סו את הארץ הטח
יתח אונך וישמע פקח
יתח ענך ויראך ושמע
את כל דברי סע חרוב
אשר שלח לחרף אלו
חוי אבנס יתח חחרבו
מלכי אשר את כל הארצות
ואת ארצם ונתנו את
אלו חסבא שכל לא

48
49

בסיב
48
49

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Available Editions מהדורות מציעות

The Aleppo Codex Deluxe Edition

A deluxe facsimile edition bound in high-quality, hand-crafted leather, with a matching box.

The Aleppo Codex Special Edition

A deluxe facsimile edition in a synthetic leather binding.

Specifications

Size: 45x35 cm (18x14 inches)

Weight: 7 kg (15.5 pounds)

Number of pages: 596

כתר ארם צובא במהדורה מפוארת

מהדורת צילום ויקרתית
בכריכת עור משובח בעבודת יד
ובקופסא מהודרת תואמת

כתר ארם צובא במהדורה מהודרת

מהדורת צילום ויקרתית
בכריכה דמוית עור

גתוני המהדורה

מידות: 45x35 ס"מ (18x14 אינץ')

משקל: 7 ק"ג (15.5 פאונד)

מספר עמודים: 596

להזמנות

ת"ד 39099

Jerusalem 91390, Israel

Tel 972-(0)2-6586659

Fax 972-(0)2-5660341

www.magnespress.co.il

39099

ירושלים 91390, ישראל

טלפון 972-2-6586659

פקס 972-2-5660341

www.magnespress.co.il

מהדורת צילום מפוארת
Deluxe Facsimile Edition

הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס האוניברסיטה העברית, ירושלים
The Hebrew University Magnes Press, Jerusalem

כתר ארם צובא

זהו ספר כרוך, המורכב מדפי קלף הכתובים משני צדיהם, והכולל ניקוד, טעמים ומסורה. חשיבותו של כתב יד זה של התנ"ך, שנכתב בטבריה לפני למעלה מאלף שנים, באה לו בראש ובראשונה משום שהוא הקדום ביותר מבין כתבי היד של התנ"ך המוכרים לנו וגם המדויק ביותר. הכתר נכתב בידי הסופר שלמה בן בויאעא ואת הניקוד והטעמים הוסיף, גדול בעלי המסורה, אהרן בן אשר. הכתר התגלגל מירושלים לקהיר ושם עמד בפני הרמב"ם כאשר הלה פסק בהלכות כתיבת ספר תורה, ואף השתמש בו לצורך העתקת ספר התורה שכתב בעצמו. מקהיר הועבר בסוף המאה הארבע עשרה לחלב, היא ארם צובא הנזכרת בתנ"ך. הכתר נשמר בקהילת חלב משך מאות בשנים בתיבת ברזל בעלת שני מפתחות שונים שהופקדו בידי שני נאמנים ביהיכל אליהו הנביא שבבית הכנסת הקדמון תחת מעטה של קדושה ומסתורין. כך למשל, כל מי שנתחייב שבועה על ידי בית הדין של הקהילה, הוצרך להישבע על הכתר. אמונה הייתה

להם לאנשי חלב, כי קהילתם מבורכת בזכותו וכי ביום שבו יוצא מן הקהילה יבוא עליה חורבן. עקב כך, למעט מקרים ספורים, מנעו חכמי חלב מלעיין בכתר, ומשך מאות בשנים בודדים זכו לחזות בו.

בעקבות הכרזת האו"ם ב-29 בנובמבר 1947 על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, פרצו בחלב מהומות שבמהלכן פגעו פורעים ערביים ברובע היהודי ובעיקר בבתי הכנסת. הכתר נפגע אף הוא וחכמי חלב הסתירו אותו במשך כעשר שנים במקומות שונים, עד שהוברח בשנת 1957 דרך תורכיה לישראל. בהשתדלות מר יצחק בן צבי, נשיאה השני של מדינת ישראל, הובא הכתר, ביום ג' בשבט תשי"ח (24 בינואר 1958), לימכון בן צבי בירושלים. מאז נעשו פעולות רבות לחקירתו ולהפצת תודעתו, וכמה מהדורות של התנ"ך העמידו אותו ביסודן.

כתר ארם צובא, הכולל כיום 294 דפים מתוך 487 דפים שהיו במקור, מופקד במוזיאון ישראל בירושלים, שם הוא מוצג באולם מיוחד ביהיכל הספר.

כתר ארם צובא

THE ALEPPO CODEX